

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА
ФАКУЛЬТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ, КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВА
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Проректор

з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ

« 01 » *01* 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Українські студії: Культура усного і писемного мовлення (українська)
для студентів**

спеціальності 017 Фізична культура і спорт
освітнього рівня першого (бакалаврського)
освітньої програми 017.00.02 Тренерська діяльність з обраного виду спорту

КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРИНЧЕНКА	
Код ЄДРПОУ 45307995	
Програма № <i>3092/24</i>	
Назва програми <i>Українські студії: Культура усного і писемного мовлення (українська)</i>	
<i>Жильцов</i>	
« 01 » <i>01</i>	2024 р.

Київ – 2024

Розробник: Вінтонів Тетяна Миколаївна, доцент кафедри української мови Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат філологічних наук, доцент

Викладач : Вінтонів Тетяна Миколаївна, доцент кафедри української мови Інституту філології Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат філологічних наук, доцент

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри української мови
Протокол від «17» січня 2024 р. №1

Завідувач кафедри

доктор філологічних наук, професор / Михайло ВІНТОНІВ
Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми (керівником проектної групи) 017.00.02 Тренерська діяльність з обраного виду спорту. _____. _____. 2024 р.

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми

(керівник проектної групи)

(Виноградов В.Є.)

(ініціали, прізвище)

Робочу програму перевірено
_____. _____. 2024р.

Заступник декана факультету
української філології, культури і мистецтва з науково-методичної та навчальної роботи

Світлана ГОРОБЕЦЬ

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__ р., протокол № __

**1. Опис навчальної дисципліни «Українські студії: Історичні студії.
Культура усного та писемного мовлення (українська)»**

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма	заочна форма
<u>Українські студії</u>		
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	6/ 180	
Курс	1	
Семестр	2	
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	
Обсяг кредитів	6	
Обсяг годин, в тому числі:	180	
Аудиторні	70	
Модульний контроль	12	
Семестровий контроль	30	
Самостійна робота	68	
Форма семестрового контролю	Іспит	

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма	заочна форма
<u>Культура усного і писемного мовлення (українська)</u>		
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання, оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	2/ 60	
Курс	1	
Семестр	2	
Кількість змістових модулів з розподілом:	4	
Обсяг кредитів	2	
Обсяг годин, в тому числі:	60	
Аудиторні	28	
Модульний контроль	4	
Семестровий контроль	15	
Самостійна робота	13	
Форма семестрового контролю	Іспит	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни – формування мовнокомунікативної компетентності студентів; усвідомленої позитивної мовної поведінки; оволодіння нормами сучасної української літературної мови; набуття навичок оперування термінологією майбутньої спеціальності; уміння користуватися різними функційними стилями й підстилями в навчальній діяльності та професійному вжитку; формування навичок комунікативно виправданого використання засобів мови з дотриманням етикету фахового спілкування.

Завдання навчальної дисципліни:

- виховання в студентів почуття національної свідомості, що значною мірою сприяє підвищенню мотивації вивчення української мови;
- формування комунікативної, мовної, мовленнєвої, предметної, прагматичної, соціокультурної компетентностей студентів на основі свідомого опанування мовної і мовленнєвої теорії;
- корекція орфографічної та пунктуаційної грамотності майбутніх фахівців;
- збагачення словникового запасу студентів термінологічною лексикою та фразеологією.

Під час практичних занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи студенти, майбутні фахівці тренерської діяльності з обраного виду спорту **набувають таких програмних компетентностей: ЗК-2, ЗК-3, ЗК-6 (загальні компетентності).**

ЗК-2: Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-3: Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК-6: Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

Організація навчальної діяльності в центрі культури української мови

Реформування системи вищої освіти на сучасному етапі зумовлює концептуальні зміни в напрямках, цілях, завданнях, змісті освіти, філологічної зокрема, які зорієнтують передовсім на розвиток особистості, формування творчої ініціативи, мобільності, підвищення конкурентності майбутнього фахівця.

Задля ефективною реалізації концепції нової освітньої стратегії Університету програмою передбачено застосування можливостей Центру культури української мови.

Для цього впроваджено систематичне застосування орфоепічних тренінгів, риторичних розминок, дослідницьких завдань, що передбачають карткування мовного матеріалу, укладання мультимедійних словників,

опрацювання спеціальної літератури тощо; творчих завдань «Мовне обличчя міста», «Мовна особистість фахівця», «Мовний портрет однокурсника», «Розкажи свою історію, як ти переживаєш війну» тощо.

Крім того, студентів залучено до роботи в проблемних групах, до участі в наукових конференціях; мовних конкурсах тощо.

У Центрі заплановано презентації наукових видань з проблем культури української мови, зустрічі з науковцями.

3. Результати навчання за дисципліною

Опанувавши дисципліну «Культура усного і писемного мовлення (українська)», студенти **зможуть** мати такі програмні результати навчання:

- **ПРН-2** . Спілкуватися українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт						
	Усьо	Аудиторна					Са йна га
		Ле	Се и	Пр ні тя	Ла орн	Інди льні	
Семестр 2. Змістовий модуль І. КОМУНІКАТИВНІ ОЗНАКИ ФАХОВОГО МОВЛЕННЯ							
<i>Тема 1.</i> Фахова мова як основа професійної комунікації.	4	-	-	2	-	-	2
<i>Тема 2.</i> Стилiстична диференціяція сучасної української мови. Стилi мовлення у фаховій комунікації.	3	-	-	2	-	-	1
<i>Тема 3.</i> Спілкування як інструмент професійної діяльності.	3	-	-	2	-	-	1
Разом	10	-	-	6	-	-	4
Змістовий модуль 2. ПРОФЕСІЙНА КОМУНІКАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ ФАХІВЦЯ							
<i>Тема 4.</i> Основні ознаки культури мови, мовлення і комунікації.	3	-	-	2	-	-	1
<i>Тема 5.</i> Культура усної професійної комунікації.	3	-	-	2	-	-	1

<u>Тема 6.</u> Основні засоби писемної професійної комунікації.	3	-	-	2	-	-	1
Модульний контроль	2	2					
Разом за модуль 2	11	-	-	6	-	-	3
Змістовий модуль 3. НОРМИ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ І МОВНА ПРАКТИКА ФАХІВЦЯ							
<u>Тема 7.</u> Реалізація орфоепічних й акцентуаційних норм в усному мовленні майбутнього фахівця.	3	-	-	2	-	-	1
<u>Тема 8.</u> Лексичні норми української мови. Словники й довідкова література.	3	-	-	2	-	-	1
<u>Тема 9.</u> Фразеологія і культура професійного мовлення.	3	-	-	2	-	-	1
<u>Тема 10.</u> Морфологічні норми і мовна практика сучасного фахівця.	3	-	-	2	-	-	1
<i>Разом</i>	12			8			4
Змістовий модуль 4. КОМУНІКАТИВНІ ОЗНАКИ ДОВЕРШЕНОГО МОВЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ							
<u>Тема 11.</u> Точність, логічність, доречність, ясність як комунікативні ознаки мовлення майбутнього фахівця.	3	-	-	2	-	-	1
<u>Тема 12.</u> Багатство (різноманітність) як комунікативна ознака мовлення майбутнього фахівця	3	-	-	2	-	-	1
<u>Тема 13.</u> Виразність як комунікативна ознака мовлення майбутнього фахівця. Техніка мовлення (дихання, голос, дикція) та засоби логіко-емоційної виразності	2	-	-	2	-	-	-
<u>Тема 14.</u> Мистецтво колективного обговорення професійних проблем.	2	-		2			-
Модульний контроль 2	2	2					
<i>Разом</i>	12	-	-	8	-	-	2
Семестровий контроль	15						
Усього	60	-	-	28			13

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

КОМУНІКАТИВНІ ОЗНАКИ ФАХОВОГО МОВЛЕННЯ

Тема 1. Фахова мова як основа професійної комунікації.

Основні питання теми:

1. Вступ до вивчення дисципліни.
2. Українська мова як єдина національна мова українського народу і форма його національної культури. Літературна мова, її найістотніші ознаки.
3. Мова фахового ділового спілкування та її особливості.
4. Мовні норми сучасного ділового спілкування.
5. Культура мови й культура мовлення: диференційні ознаки.
6. Специфіка мовлення фахівця.

Ключові слова: державна мова, інтерпрофесійна комунікація, інтрапрофесійна комунікація, компетентність, компетенція, комунікативна особистість, концепція державної мовної політики, літературна мова, мова професійного спілкування, мовна норма, мовна особистість, мовна політика, мовна ситуація, національна мова, офіційна мова, професійна мова, термін.

Рекомендована література:

Основна: 1; 2; 3; 5

Додаткова: 1; 2; 3; 5

Тема 2. Стилїстична диференціяція сучасної української мови. Стилї мовлення у фаховій комунікації

Основні питання теми:

1. Значення функційних стилів стилів у фаховій діяльності.
2. Функційні стилі та їх підстилі.
3. Особливості використання у професійній діяльності поєднання основних функційних стилів (офіційно-діловий, науковий, розмовний (усна та писемна форми)).
4. Форми реалізації функційних стилів у практиці ділового спілкування.

Ключові слова: стилїстика, офіційно-діловий стилї, розмовний стилї, науковий стилї, епістолярний стилї, конфесійний стилї, художній стилї, публіцистичний стилї, стилї медіа, стилїстичний ресурс.

Рекомендована література:

Основна: 1; 2; 3; 5

Додаткова: 1; 2; 3; 5

Тема 3. Спілкування як інструмент професійної діяльності

Основні питання теми:

1. Фахова взаємодія, спілкування, комунікація, їх особливості та відмінності.
2. Види фахової взаємодії, етапи спілкування.
3. Мова, мовлення і спілкування.
4. Невербальні засоби спілкування.
5. Особливості спілкування з урахуванням гендерного рівня.

Ключові слова: бесіда, вербальні засоби, спілкування, гендер, гучність мовлення, дискусія, ділова бесіда, невербальні та вербальні засоби комунікації, перемовини, погляд, полеміка, правила спілкування, міміка, жести, телефонна розмова.

Рекомендована література:

Основна: 1; 2; 3; 4; 5

Додаткова: 1; 2; 3

Змістовий модуль 2.
ПРОФЕСІЙНА КОМУНІКАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ ФАХІВЦЯ

Тема 4. Основні ознаки культури мови, мовлення і комунікації.

Основні питання теми:

1. Поняття «культура мови» та «мовлення» «комунікація» у фаховій діяльності.
2. Комунікативні ознаки культури мовлення.
3. Комунікативна професіограма фахівця.
4. Вплив мовних та позамовних чинників на дотримання мовних норм (орфоепічних та акцентуаційних) у професійній діяльності майбутнього фахівця.
5. Роль словників у професійному мовленні фахівця. Типи словників.

Ключові слова: норма, мовна норма, орфоепічні норми, акцентуаційні норми, анормативність, адекватність мовлення, багатство мовлення, доречність мовлення, звертання, змістовність мовлення, мовленнєвий етикет, морфемний словник, словник іноземних слів, словник паронімів, словник синонімів.

Рекомендована література:

Основна: 1; 2; 3; 4; 5

Додаткова: 2; 3; 4; 5

Тема 5. Культура усної професійної комунікації.

Основні питання теми:

1. Усні форми форми професійної комунікації та їх особливості.
2. Індивідуальні та колективні форми фахового спілкування.
3. Функції та види бесід. Стратегія поведінки під час ділової бесіди.
4. Етикетні форми спілкування телефоном. Етичне використання мобільного зв'язку.

Ключові слова: бесіда, діалог, ділова бесіда, індивідуальна бесіда, індивідуальні форми ділового спілкування, інтонація, мобільний телефон, монолог, телефон, телефонна розмова, усне літературне професійне мовлення, усне спілкування

Рекомендована література:

Основна: 1; 2; 3; 4; 5

Додаткова: 2; 3; 4; 5

Тема 6. Основні засоби писемної професійної комунікації.

Основні питання теми:

1. Класифікаційні особливості документів.
2. Типи документів, розташування реквізитів.
3. Вимоги до тексту документа.
4. Структура бланків зі змінними реквізитами.

Ключові слова: бланк документа, витяг, вихідний документ, вихідні дані, внутрішній документ, справочництво, дублікат, індивідуальний документ, посадова особа, простий документ, рубрикація, пункт, підпункт, документи для службового користування, формуляр-зразок.

Рекомендована література:

Основна: 1; 2; 3; 4; 5

Додаткова: 2; 3; 4; 5

Змістовий модуль 3.

НОРМИ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ І МОВНА ПРАКТИКА ФАХІВЦЯ

Тема 7. Реалізація орфоепічних й акцентуаційних норм в усному мовленні майбутнього фахівця.

Основні питання теми:

1. Орфоепічні норми в професійному мовленні. Особливості вимови голосних і приголосних звуків в українській мові.
2. Явище асиміляції фонем.
3. Складні випадки наголошування слів.
4. Порухення орфоепічних, акцентуаційних норм. Шляхи усунення анормативності.

***Ключові слова:** акцент, акцентуаційні норми, голосний звук, приголосний звук, словесний наголос, фонема, фразовий наголос*

Рекомендована література:

Основна: 1; 2; 3; 4; 5

Додаткова: 2; 3; 4; 5

Тема 8. Лексичні норми української мови. Словники й довідники для фахової діяльності майбутнього спеціаліста.

Основні питання теми:

1. Лексикологія і лексикографія сучасної української літературної мови.
2. Професійна лексика, термінологічна лексика.
3. Нормативне використання багатозначних слів та омонімів у професійному мовленні.
4. Особливості використання паронімів, синонімів, пуризмів.
5. Причини породження лексичної анормативності. Шляхи запобігання порушення лексичних норм.
6. Словники та довідкова література в галузі фізичної реабілітації.
7. Електронні словники, їх роль у підвищенні фахового рівня.

***Ключові слова:** багатозначне слово, електронний словник, інтернет, лексика, лексикографія, лексикологія, пароніми, пуризми, синоніми, термінологічна лексика, словник, типи словників.*

Рекомендована література:

Основна: 1; 2; 3; 4; 5

Додаткова: 2; 3; 4; 5

Тема 9. Фразеологія і культура професійного мовлення.

Основні питання теми:

1. Значення фразеологізмів для підвищення культури фахової мови.
2. Джерела фразеологізмів. Фразеологічні словники.
3. Фразеологізми в діловому мовленні сучасного фахівця.
4. Стилїстичні засоби лексикології та фразеології.

***Ключові слова:** професійне мовлення, стилїстичні засоби фразеології, фразеологізм, фразеологічний словник.*

Рекомендована література:

Основна: 1; 2; 3; 4; 5

Додаткова: 2; 3; 4; 5

Тема 10. Морфологічні норми і мовна практика сучасного фахівця.

Основні питання теми:

1. Морфологічні норми української мови, їх реалізація у професійному мовленні.
2. Граматичні парадигми вживання іменникових форм у фахових текстах.
3. Граматичні парадигми вживання прикметників у професійному спілкуванні.
4. Граматичні парадигми вживання числівників в офіційно-діловому стилі та усному мовленні фахового спілкування.
5. Граматичні парадигми дієслів та дієслівних форм у функціональних стилях фахової діяльності.
6. Прийменники у діловому мовленні. Особливості перекладу прийменників.

Ключові слова: дієслово, відмінок, граматична парадигма, іменник, прикметник, займенник, числівник, дієслово, прийменник, прислівник, професійне мовлення, рід, числівник.

Рекомендована література:

Основна: 1; 2; 3; 4; 5

Додаткова: 2; 3; 4; 5

Змістовий модуль 4.

КОМУНІКАТИВНІ ОЗНАКИ ДОВЕРШЕНОГО МОВЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ

Тема 11. Точність, логічність, доречність, ясність як комунікативні ознаки мовлення майбутнього фахівця.

Основні питання теми:

1. Дотримання орфоепічних норм у професійному спілкуванні.
2. Дотримання граматичних норм під час продукування лексем.
3. Приклади порушення мови емоційно зниженою лексикою, словами-паразитами, плеоназмами, тавтологією.
4. Етика спілкування у професійному середовищі.
5. Шляхи підвищення культури мовлення сучасного фахівця.

Ключові слова: діалектна лексика, доречне мовлення, достатність, етика спілкування, жаргонна лексика, засмічення мови, канцеляризми, контекстуальна доречність, тавтологія, чистота мовлення.

Рекомендована література:

Основна: 1; 2; 3; 4; 5

Додаткова: 2; 3; 4; 5

Тема 12. Багатство (різноманітність) як комунікативна ознака мовлення майбутнього фахівця

Основні питання теми:

1. Поняття про лексичний склад словникового запасу сучасного фахівця.
2. Умови досягнення багатства мови, шляхи уникнення багатослів'я.
3. Вербальні й невербальні засоби впливу на якість професійного спілкування.
4. Шляхи підвищення багатства (різноманітності) фахового мовлення сучасного фахівця.

Ключові слова: політична доповідь, звітна доповідь, ділова доповідь, наукова доповідь

Рекомендована література:

Основна: 1; 2; 3; 4; 5

Додаткова: 2; 3; 4; 5

Тема 13. Виразність як комунікативна ознака мовлення майбутнього фахівця. Техніка мовлення (дихання, голос, дикція) та засоби логіко-емоційної виразності.

Основні питання теми:

1. Виразність мовлення сучасного фахівця і засоби впливу на загальну культуру майбутнього фахівця.
2. Критерії культури мовлення майбутнього фахівця (правильність, точність, логічність, змістовність, доречність, багатство, виразність, чистота).
3. Приклади порушення спектру мисленнево-смыслових порушень у комунікації фахівця міжнародного права.
4. Мовна характеристика майбутнього фахівця.
5. Шляхи підвищення культури мовлення сучасного фахівця.

Ключові слова: синтаксична норма, синтаксична анормативність

Рекомендована література:

Основна: 1; 2; 3; 4; 5

Додаткова: 2; 3; 4; 5

Тема 14. Мистецтво колективного обговорення професійних проблем.

Основні питання теми:

1. Основні аспекти вияву культури мовлення майбутнього фахівця (нормативність, адекватність, естетичність, поліфункціональність).
2. Критерії культури мовлення майбутнього фахівця (правильність, точність, логічність, змістовність, доречність, багатство, виразність, чистота).
3. Приклади порушення спектру мисленнево-смыслових неточностей у комунікації фахівця міжнародного права.
4. Мовна характеристика майбутнього фахівця.
5. Шляхи підвищення культури мовлення сучасного фахівця.

Ключові слова: синтаксична норма, синтаксична анормативність

Рекомендована література:

Основна: 1; 2; 3; 4; 5

Додаткова: 2; 3; 4; 5

6. Контроль навчальних досягнень із дисципліни
6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за модуль	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
		Максимальна кількість балів	Фактична кількість балів	Максимальна кількість балів	Фактична кількість балів	Максимальна кількість балів	Фактична кількість балів	Максимальна кількість балів	Фактична кількість балів
1. Відвідування лекцій	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Відвідування практичних занять	1	3	3	3	3	4	4	4	4
3. Робота на практичному занятті	10	3	30	3	30	4	40	4	40
4. Виконання завдань для самостійної роботи	5	4	20	3	15	4	20	2	10
5. Виконання модульної контрольної роботи	25	-		1	25	-	-	1	25
Разом			53		73		64		79
Максимальна кількість балів		269							
Розрахунок коефіцієнта		4,48							

Змістовий модуль I

Комунікативні ознаки фахового мовлення

Тема 1. Фахова мова як основа професійної комунікації.

Тема 2. Стилiстична диференція сучасної української мови. Стилi мовлення у фаховій комунікації.

Тема 3. Спілкування як інструмент професійної діяльності.

Змістовий модуль II

Професійна комунікація особистості фахівця

Тема 4. Основні ознаки культури мови, мовлення і комунікації.

Тема 5. Культура усної професійної комунікації.

Тема 6. Основні засоби писемної професійної комунікації.

Змістовий модуль III

Норми сучасної української літературної мови і мовна практика фахівця

Тема 7. Реалізація орфоепічних й акцентуаційних норм в усному мовленні майбутнього фахівця.

Тема 8. Лексичні норми української мови. Словники й довідники для фахової діяльності майбутнього спеціаліста.

Тема 9. Фразеологія і культура професійного мовлення.

Тема 10. Морфологічні норми і мовна практика сучасного фахівця.

Змістовий модуль IV

Комунікативні ознаки довершеного мовлення майбутнього фахівця

Тема 11. Точність, логічність, доречність, ясність як комунікативні ознаки мовлення майбутнього фахівця.

Тема 12. Багатство (різноманітність) як комунікативна ознака мовлення майбутнього фахівця

Критерії оцінювання самостійної роботи

Максимальна кількість балів – 5

Оцінка за п'ятибальною шкалою	Значення оцінки
5 балів	студент глибоко та міцно засвоїв матеріал; наводить теоретично і практично правильні, обґрунтовані коментарі; проводить грамотний та чітко структурований аналіз мови медіа; самостійно здійснює узагальнення і висновки; вичерпно, послідовно, грамотно оформив самостійно виконані завдання (оцінка "відмінно").
4 бали	студент добре знає матеріал, але допускає незначні помилки в аналізі мови медіа, які за допомогою викладача швидко виправляє; здатен здійснювати лінгвістичний аналіз, самостійно робити висновки; успішно виконав та оформив самостійну роботу з незначною кількістю помилок (оцінка "добре").
3 бали	виконано не всі завдання; студент припускається грубих помилок, які самостійно не може виправити; недостатньо правильно і грамотно оформлено результати аналізу; рівень розуміння матеріалу студентом можна визначити як поверхневий (оцінка "задовільно").
1 – 2 бали	студент засвідчує фрагментарне знання матеріалу, не може здійснити аналіз мови медіа; наявна значна кількість суттєвих помилок у змісті та оформленні (оцінка "незадовільно").

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль проводиться в письмовій формі: письмове тестування, ведення таблиці, модульна контрольна робота.

Максимальна кількість балів: 25 балів.

Критерії оцінювання: модульна контрольна робота включає 25 тестових завдань, правильне виконання яких оцінюється в 1 бал.

Критерії і норми оцінювання модульної (контрольної) роботи

Максимальна кількість балів – 25	Критерії оцінювання
25 – 20	Завдання виконані якісно (90% – 100% виконання усіх розділів модульної (контрольної) роботи).

19 – 15	Завдання виконані якісно з достатньо високим рівнем правильних відповідей (89% – 75% виконання усіх розділів модульної (контрольної) роботи).
14 – 10	Завдання виконані якісно з середнім показником правильних відповідей (74% – 50% виконання всіх розділів модульної (контрольної) роботи).
0	Завдання не виконано (виконання 49% усіх розділів модульної (контрольної) роботи).

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Проведення семестрового контролю здійснюватиметься за сумарною кількістю балів, що є результатом поточного оцінювання, поділених на коефіцієнт **4,48** (табл. 6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів).

Семестровий контроль із навчальної дисципліни «Українські студії» включає блоки «Культура усного і писемного мовлення (українська)» та «Історичні студії» та здійснюється у формі *екзамену*.

До складання екзамену допускаються студенти, які не мають заборгованостей з самостійних семестрових завдань та модульних контрольних робіт, систематично працювали на практичних заняттях; набрали не менше 35 балів.

Форма проведення екзамену – письмова.

Критерії оцінювання

Метою підсумкового контролю з дисципліни «Культура усного і писемного мовлення (українська)» є перевірка рівня засвоєння студентом всієї програми. За екзамен виставляється підсумкова оцінка за виконання всіх завдань у межах від **0 до 40 балів** (1 бал за правильну відповідь).

Екзаменаційний білет містить 2 завдання: *1 питання – Тестові завдання з дисципліни «Українські студії: Історичні студії»* - 20 балів

2-е питання – Тестові завдання з дисципліни «Українські студії: Культура усного і писемного мовлення (українська мова)» - 20 балів.

6.5.Орієнтовний перелік тем для семестрового контролю

1. Найважливіші відомості з історії походження та розвитку української мови.
2. Типологічні особливості української мови на фонетичному, морфологічному та синтаксичному рівнях.
3. Культура мовлення та «стиль мовлення». Вплив стилю й жанру на формування мовленнєвої культури майбутнього фахівця.
4. Загальні вимоги, що визначають рівень культури усного ділового мовлення.
5. Жанри усного мовлення.
6. Мистецтво публічного виступу (жанри, умови).
7. Вплив мови професійного спілкування, медіа та реклами на формування мовного простору спільноти.
8. Інтонація як мовне явище, її сутність і вивчення.
9. Літературна мова. Писемна та усна форми літературної мови. Функції мови.
10. Мовна норма. Класифікація мовних норм. Кодифікація. Варіантність мовної норми.
11. Поняття «культура мовлення». Роль суб'єктивних і об'єктивних факторів у становленні культури мовлення.
12. Вимова голосних і приголосних звуків в українській мові.
13. Особливості наголошування слів в українській мові.
14. Основні закони милозвучності української мови.
15. Специфіка і структура мовленнєвого впливу.
16. Мовний етикет академічного навчального середовища.
17. Особливості українського мовленнєвого етикету.
18. Мовний етикет у професійному спілкуванні.
19. Гендерні характеристики комунікативної поведінки.

20. Молодіжний сленг. Студентський жаргон.
21. Принципи сучасного українського правопису. Найважливіші відомості з його історії.
22. Основні зміни до нової редакції правопису.
23. Правила вживання апострофа в сучасному українському правописі. Сполучення літер **йо –ьо**. Правопис префіксів у сучасній українській літературній мові.
24. Правопис слів іншомовного походження в сучасній українській літературній мові.
25. Ненаголошені **е, и, о** в сучасній українській літературній мові.
26. Власні та загальні назви в сучасній українській літературній мові. Правила вживання великої літери у власних назвах.
27. Написання складних слів разом, через дефіс та окремо.
28. Правопис **не** з різними частинами мови.
29. Міжмовна лексико-семантична інтерференція в умовах білінгвізму.
30. Мовна надмірність; мовна недостатність.
31. Поняття фразеологічної норми.
32. Словотвірні норми.
33. Нормативність творення відонімних дериватів.
34. Прізвища, імена та імена по батькові: закономірності творення та особливості відмінювання.
35. Нормативність уживання граматичних форм іменника.
36. Нормативність уживання граматичних форм прикметника.
37. Нормативність уживання граматичних форм дієслова.
38. Нормативність уживання граматичних форм займенника, числівника.
39. Синонімія та омонімія відмінкових та прийменниково-відмінкових форм.
40. Порушення норм у вживанні службових частин мови.
41. Розділові знаки в реченнях зі звертаннями.
42. Розділові знаки у реченнях з однорідними членами.
43. Розділові знаки в реченнях зі вставними та вставленими конструкціями.
44. Розділові знаки в реченнях з відокремленими обставинами.
45. Розділові знаки в реченнях з відокремленими означеннями та прикладками.
46. Розділові знаки в реченнях з відокремленими додатками.
47. Розділові знаки в реченнях з уточнюючими членами.
48. Розділові знаки в складносурядних реченнях.
49. Розділові знаки у складнопідрядних реченнях.
50. Розділові знаки у безсполучникових реченнях.
51. Розділові знаки в реченнях з прямою мовою.
52. Оформлення цитат.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Результати навчання студентів щодо опанування навчальної дисципліни оцінюються за 100-бальною шкалою. Переведення результатів, отриманих за 100-бальною шкалою оцінювання в 4-х бальну та шкалу за системою ECTS здійснюється за такою схемою:

Рейтингова Оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 Балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82 – 89 Балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок

C	75-81 Балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 Балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 Балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 Балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 Балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична карта дисципліни «Культура усного і писемного мовлення (українська)»
 Разом за семестр: 60 год., практичні заняття – 28 год., модульний контроль – 4 год., самостійна робота – 13 год,
 семестровий контроль – 15 годин

Тиждень																
Модулі	Змістовий модуль 1.				Змістовий модуль 2.				Змістовий модуль 3.				Змістовий модуль 4.			
Назва модуля	КОМУНІКАТИВНІ ОЗНАКИ ФАХОВОГО МОВЛЕННЯ				ПРОФЕСІЙНА КОМУНІКАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ ФАХІВЦЯ				НОРМИ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ МОВИ І МОВНА ПРАКТИКА ФАХІВЦЯ				КОМУНІКАТИВНІ ОЗНАКИ ДОВЕРШЕНОГО МОВЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ			
Лекції																
Дати																
Теми практичних занять	<u>Тема 1.</u> Фахова мова як основа професійної комунікації. (10б+1)	<u>Тема 2.</u> Стилістична диференціація сучасної української мови. Стиль мовлення у фаховій комунікації. (10б+1б)	<u>Тема 3.</u> Спілкування як інструмент професійної діяльності (10б+1б)	<u>Тема 4.</u> Основні ознаки культури мови, мовлення і комунікації (10б+1б)	<u>Тема 5.</u> Культура усної професійної комунікації (10б+1б)	<u>Тема 6.</u> Основні засоби писемної професійної комунікації (10б+1б) <u>Тема 4.</u> Риторика і мистецтво презентації. (10б+1)	<u>Тема 7.</u> Реалізація орфоепічних й акцентуаційних норм в усному мовленні майбутнього фахівця (1+10б)	<u>Тема 8.</u> Лексичні норми української мови. Словники й довідкова література. (10б+1б)	<u>Тема 9.</u> Фразеологія і культура професійного мовлення (10б+1б)	<u>Тема 10.</u> Морфологічні норми і мовна практика сучасного фахівця (10б+1б)	<u>Тема 11.</u> Точність, логічність, доречність, ясність як комунікативні ознаки мовлення майбутнього фахівця (1+10б)	<u>Тема 12.</u> Багатство (різноманітність) як комунікативна ознака мовлення майбутнього фахівця (1+10б)	<u>Тема 13.</u> Виразність як комунікативна ознака мовлення майбутнього фахівця (1+10б)	<u>Тема 14.</u> Мистецтво колективного обговорення професійних проблем (1+10б)		
Самостійна робота	10б	5б	5б	5б	5б	5б	5б	5б	5б	5б	5б	5б				
Контроль	Модульна контрольна робота 1. 25б						Модульна контрольна робота 2. 25б									

Загальна кількість балів: 269

Коефіцієнт 4,48

8. Рекомендовані джерела

Основна література до курсу

1. Архангельська А. *Femina cognita*. Українська жінка у слові й словнику. Київ, 2019. 520 с.
2. Заболотний О., Заболотний В. *Правильне мовлення*. Київ, 2020. 272 с.
3. Маруніч І., Гайдаєнко І. *Ділове спілкування та культура мовлення*. Київ, 2019. 224 с.
4. Микитюк О. *Сучасна українська мова: самобутність, система, норма : навч. посіб. 6 те вид., зі змін*. Львів : Львівська політехніка, 2020. 440 с.
5. Пасинок В.Г. *Основи культури мовлення*. Київ, 2019. 184 с.

Додаткова:

1. Вінтонів М.О., Вінтонів Т.М., Мала Ю.В. *Синтаксичні засоби експресивізації в українському політичному дискурсі*. Вінниця: ТОВ «ТВОРИ», 2018. 336 с.
2. Городенська К. Г. *Українське слово у вимірах сьогодення : монографія*. Київ : КММ. 2019. 208 с.
3. Карпіловська Є.А., Кислюк Л.П., Клименко Н.Ф., Критська В.І., Пуздирева Т.К., Романюк Ю.В. *Вплив суспільних змін на розвиток української мови*. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2017. 444 с.
4. Клименко Н.Ф. *Як народжується слово : монографія*. Київ : Академперіодика, 2017. 247 с.
5. Личук М., Навальна М., Молоткіна Ю. *Динаміка запозичень в українській мові на початку ХХІ століття : монографія*. Київ : Компринт, 2021. 228 с.
6. Мезлікіна О., Гудзій О. *Тлумачний словник термінів і словосполучень фізичної реабілітації*. Львів. 2002. 207с. Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/10243>
7. Стишов О.А. *Динаміка лексичного складу сучасної української мови: навч. посібник*. Київ. 2019.195 с
8. Українська мова професійного спілкування. URL: https://pidruchniki.com/1435072247592/dokumentoznavstvo/ukrayinska_mova_profesiynogo_spilkuvannya
9. Український правопис. Київ : Наукова думка. 2019. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/05062019-onovl-pravo.pdf>
10. Vintoniv Mykhailo, Vintoniv Tatiana, Sydorenko Olena. *Onymian and Appeallativian Names in the Ukrainian Ergonomicon *Mundo Eslavo* 20 (2021)*. P. 68-85.
11. Yeshchenko T. *Poetic discourse as an act of communicative interactions between addresser and addressee. Scientific Journal of Polonia University Perioydik Naukowy Akademii Polonijnej. «PNAP»*. 43 (2020). nr. 6. P. 153–157.

Інтернет-ресурси

1. Конституція України (чинна з 1996 р. зі змінами). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws>
2. *Культура мови і культура мовлення. Комунікативні ознаки культури мовлення*. URL: https://pidruchniki.com/1040101747600/dokumentoznavstvo/kultura_movi_kultura_movlennya_komunikativni_oznaki_kulturi_movlennya
3. *Лексичні норми мови професійного спілкування*. URL: https://pidruchniki.com/1814081747605/dokumentoznavstvo/leksichni_normi_movi_profesiynogo_spilkuvannya
4. Мезлікіна О., Гудзій О. *Тлумачний словник термінів і словосполучень фізичної реабілітації*. – Львів. – 2002. – 207с. – Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/10243>
5. *Словник іншомовних слів / Уклад.: С.М. Морозов, Л.М. Шкарапута. – К.: Наук. думка, 2000. – 680 с.*
6. *Словник термінів та понять зі спортивних дисциплін : навч.-метод. посіб. / уклад.: О. О. Момот, Є. Ю. Шаповал, Ю. В. Зайцева, С. М. Новік ; Полт. нац. пед. ун-тет імені В. Г. Короленка – Полтава : Видавець Шевченко Р.В., 2019. – 147 с.*
7. *Українська мова: Енциклопедія*. URL: <http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm>

8. Український правопис (2019).
URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/ukrayinskij-pravopis-2019>

9. Уроки державної мови. URL: <http://mova.kreschatic.kiev.ua/>

10. Центр культури української мови. URL: <https://centrkum.blogspot.com/>